

KURYER LITIEWSKI

W WILNIE DNIA 13. STYCZNIA R. S. ROKU 1812

H I S Z P A N I I A

Monitor paryzki pod dniem 28 grudnia ogłasza następne wiadomości urzędowe o działaniach woysk francuzkich na tym półwyspie.

Woysko południowe.—Mości Xże !. pisze M. Soult Xże Dalmacyi d. 10 listopada z Seville do Xcia Neufchatel i Vagran. Doniesienie pod d. 2. b. m. którym przesłał W. X. Mości względem porażki Jenerała Girard dnia 28 października z rana, żadnych szczegółów niezawierało. Honor oręża francuzkiego ocalony, i orły nie dostały się nieprzyjaciółom. Kassa dwóch batalionów powróciła do 5go korpusu z Jenerałami Girard i Dembowskim, tudzież sztabem dywizyi, będącym przy tylney straży. Według nadesłanego mi doniesienia, strata naszych wynosi 400 ludzi z piechoty, którzy się w niewolę dostali, 120 z iazdy, 200 koni, i 25 kanonierów, idących za trzema działami, które zabrano. Jen. Bron był już w drodze opodal od Arroyo-Molinos ze 150 jeźdźcami z 20 pułku dragonów, gdy nieprzyjaciół na tę wieś uderzył. Powrócił natychmiast, i trzykroć dzielnie natarł na nieprzyjaciół; lecz bardzo mało miał ludzi, a gdy koń pod nim legł, nieszczęściem dostał się w nieprzyjacielskie ręce. Zwalono także z konia Xcia Aremberga, a gdy spadał, pchnięto go dwa razy bagnetem; ale rany nie są niebezpieczne. Brat jego, Porucznik w 27mym pułku, otrzymał pozwolenie odwiedzenia go, będącego przy czatach między Elvas i Campo-Mayor. Mocno żałuję, iż między straconymi na czas z woyska naszego są Jrl Bron i Xiąże Aremberg, którzy się zawsze pięknie popisywali—Przesłałem W. X. Mości doniesienie Jrla hrabiego Erlon pod d. 4. b. m. do którego przyłączony jest wypis listu Jrla Girard. Możesz więc W. X. Mość zdać Imperatorowi sprawę względem szczegółów tego wypadku, i jakie mi są dotąd wiadome, do których przydawać będę dalsze, skoro mię dōyda. Sprawienie się Jrla Girard tak jest naganne, że nie można nieokazać jawnego nieukontentowania. Doniosłem był W. X. Mości, iż gdy Jrl Girard powróci, odbiorę mu dowództwo nad dywizyją, i każę go przed sąd wojenny pociągnąć. Jednakże, gdy uważałem, co uczynił po swoim podejściu, ażeby kasę dwóch batalionów ocalił, tudzież, iż lekka iazda czatów nie rozstawiła, a przez to otworzyła drogę, którą wszedł nieprzyjaciół, osądziłem iż dosyć będzie do dalszych W. X. Mości rozkazów przestać na odieczu Jrlowi Girard dowództwa nad dywizyją, i posłać go do Kordowy, gdzie do nowego nakazu pozostanie nieczynnym. Na jego zaś miejsce posłałem do 5go korpusu Jrla Barrois. — Jrl Hrabia Erlon radził mi 34ty i 4ty pułki liniowe zredukować na dwa bataliony: podobala mi się ta rada dla dobra służby, i nakazałem ją skutecznici, o czem później doniosę—Jrl Philippon Gubernator twierdzy Badajoz doniosł mi pod d. 1 października

o najlepszym iey stanie, i że tam wszystko stanęło, co iemu posłałem Jestem &c.

Podpisano Marsz. Xże Dalmacyi.

Mości Xiąże! pisze Jrl Drouet hrabia Erlon do M. Soult Xcia Dalmacyi. Odebrane doniesienie od Jrla Girard, w oryginale posyłam JWPanu przez Adjutanta tegoż Jrla, abyś mógł wywiedzieć się od niego, iak się stało. Znajduję we wszystkiem zbytęczne zaufanie w sobie, ale sława oręża francuzkiego przez stałość i mężstwo Jrlów Girard i Dembowskiego ocalona, a tak okoliczność ta, która smutna, a nawet hańbiące skutki mieć mogła, powinna teraz bydz pomieszczoną w rzędzie dosyć często przytrafiających się na wojnie.—Jrl Girard uprowadził z sobą 800 ludzi, a miał ich 1300. Dan w główney kwaterze w Almendraleio 4 listopada 1811. Podpisano Jrl Drouet

„ Jenerale! pisze Jrl Girard w raporcie swoim do Jrla Drouet d. 2 listop. z Ribera. Posyłam moiego Adjutanta ze szczegółami potyczki w Arroyo-Molinos. Gdy z Caceres wyruszył, gruchnęła niepewna wieść o poruszeniu anglików. Opuściłem to miejsce, i pociągnąłem, na nocleg do Torre-Moyha, a dnia 27 października do Arroyo-Molinos. W dwóch tych dniach nic nie zaszło, coby oznaczało, że ciągnie iaki korpus nieprzyjacielski. Miałem się udać d. 28 do Merida. Jrlowi Remond kazałem pociągnąć do Medellin. Zebrało się woysko o 6tej i ruszyło w drogę. Tylne straż zaczęła wychodzić o wpół do 8mej, gdy w tém krzyk i karabinowy ogień dał poznać, iż nieprzyjaciół wchodzi do miasta, gdzie już tylko były czaty tylney straży. Na to sam przybiegam: Jenerał Dembowski robi z tylney straży kolumnę, i nakazuje drugiemu batalionowi 34go pułku wstrzymywać strzelców angielskich, zaczynających wychodzić ze wsi, i oswobodzić lekką iazdę przede wsią stojącą. Pomiarkowałem nieprzyjacielską siłę, lecz iazdy nie mogłem opuścić: postąpiłem na przód. Naówczas ruszyły kolumny angielskie prosto ku mnie niemającemu nad 1300 ludzi. Ta mężna garstka dała odpor kawalerii angielskiej, ale tymczasem nieprzyjaciół zachodził mi z lewego skrzydła, chcąc mię otoczyć. Droga do Meridy już była przecięta, konie i sprzęty moje zabrane, a iazdy naszej ani widzieć nie można było. Kazałem cofać się, a w tém anglicy wpadli mi z tyłu, i otoczyli. Jenerał nieprzyjacielski wezwał mię do poddania się, lecz otworzywszy sobie drogę bagnetem, cofaliśmy się zwolna. Niesłychanym trafem nie szła za mną artylleryia nasza, deszcz zagasił iey lonty, a nieprzyjacielska biła w nasze bataliony, i wiele ludzi traciłem. Uyrzałem wtedy, że mi już niepodobna było działać dłużej na równinie, zwłaszcza nie mając wsparcia od artylleryi i iazdy. Dla tego postanowił cofać się przez góry, ale trzeba było opuścić moje trzy działa, com uczynić przedsięwziął. Kazałem więc ruszyć w prawo, i dostałem się na gó-

ry, ciągnące się ku Montanches. Scigał mię żywo nieprzyjaciół, i co chwilę musiałem go odpierać, przez co nie mogąc sporo postępować, uprzedzony zostałem, nim dostałem się na górę przy Montaches, a więc ią zdobyć kazałem. Zostawiwszy Montanches po lewey stronie szedłem górami ciągnącemi się do Sarza, ale już nieprzyjaciół wszystkie z niey wychodzące szlaki był zajął. Jrał Dembowski uszykował żołnierzy w porządku boiowym: Ja wyszedłszy na równinę, bagnetem uderzyć kazałem na nieprzyjaciół, chcącego mię wstrzymać. Przybył drugi posłaniec z wezwaniem do Jrała Dembowskiego i do mnie, ale z taką iak pierwszy, odprawiony pogardą. Cofałem się ciągle równiną, nieprzestając ucierać się aż do góry przy Jbahernado, gdzie się zastanowił. Wtenczas przestał nieprzyjaciół nacierać. Po kilkogodzinnym odpoczynku w Jbahernado, ruszyłem do Orelano, i tam rzekę Guadia przebyłem. Straciłem niemało ludzi w potyczkach, przez większą połowę dnia staczanych z nieprzyjaciół, tak bardzo nas w liczbie przewyższającym: miał on przeszło 7000 piechoty. W iedney utarczce oswobodziłem niemało ięńców wziętych między górami. Jrał Dembowski wielką tęgość charakteru okazał, i kierował żołnierzem mężnie i z zimną krwią. Poświęcenie się iego godne, Jenerale, twoich względów. Officerowie Guillot, Vectan, Mouilland i Voirol, dali dowody męstwa. Mój naczelnik sztabu P. Audry dostał się w niewolę: iest to dotkliwa strata. PP. Vectan i Voirol ranni, także się nieprzyjaciółowi dostali. Jrał Dembowski wszystkie swoje bagaże utracił; lecz piękne sprawienie się, i rzadka waleczność iego, warte nadgrody. Proszę za nim, aby postąpił wyżej w legii honorowej. „

Podpisano Jrał Girard.

z Sewilli 6 listopada.

Mości Xże! słowa są raportu lekarzów do M. Soult. Odebraliśmy od celniejszych urzędników zdrowia przy 4tym korpusie niejakie szczegóły o zaraźliwej chorobie w Murcyi. Według opisanja tej choroby i pokazujących się iey symptomatów, możemy ią nazwać żółtą febrą. Bardzo iest zaraźliwa, nie ma względu na żaden wiek i płeć, bogatego czy ubogiego. Szerzy się coraz bardziej w prowincyi Murcyi, dostała się do wojska hiszpańskiego nie szczędząc ani Jnrła ani żołnierza. Nieprzyszła ieszcze na linię 4go korpusu, gdzie wszelkie środki ostrożności przeciw iey rozszerzeniu się przedsięwzięto. Wszędzie są szpitale na przyjmowanie osób podeyrzanych względem tej choroby. Urzędnicy zdrowia przy 4tym korpusie znoszą się listownie z lekarzami hiszpańskimi miejsc zarażonych, dla oświecenia się względem sposobów leczenia tejże choroby. Z tego znoszenia się listownego dowiedzieliśmy się, iż rzeczoną chorobę przywiozł do Vera Don Rodrigo, który tegoż samego dnia, gdy przybył, umarł. Rozeszła się zaraz po różnych częściach miasta. Od dnia 29 września do d. 25 paźdz: było 371 chorych, a z tych 32 umarło. We wsi Altas z 80 chorych 10 umarło. Nakazane szrodki przez JWPana zachowały od zaraży wojsko, a nastająca pora roku naypewniej ią usmierzy. Możesz więc być spokojnym o los 4go korpusu. Dan 1811 roku 30 października.—Podpisano.

Brassier i Chappe lekarze naczelnicy wojska.

Od granic Portugalskich 2 grudnia.

W ostatnich tygodniach nastąpiły różne odmiany stanowisk w zachodnich prowincjach Hiszpanii. Donoszą z Valadolid, iż dywizya odwodowa pod Jenerałem Souham, która się niemało do odparcia anglików do Portugalii przyłożyła, powróciła na granicę Starey-Kastylii, i że główna iey kwatera była

w Valadolid. Dywizya wojska północnego zajmowała północną część prowincyi Salamanki. Inne iego dywizye wkroczyły do królestwa Leonu, w celu rozpoczęcia działań na prawym bzeżu rzeki Duro. Inny korpus francuzki skupił się przy Astorga, dla uważania obrótów Gallicyanów z tamtej strony Villafranca, będących pod wodzą Abadia. Wyprawa francuzka do Asturyi z królestwa Leonu przedsięwzięta, nappomyślniejszy wzięła skutek. W prowincyi Salamance nic ważnego nie zaszło. Przy mieście tegoż nazwiska postawiony korpus, ma na oku Jenerała angielskiego, i łączy się bezpośrednio z wojskiem działającym przeciw Portugalii, iakoteż z marszałkiem Marmont, którego komenda od Salamanki do Placencyi rozciąga się. Lewe skrzydło marszałka Marmonta uważa doliny Tagu, lecz żaden ieszcze pułk tej rzeki nie przebył. Większa część piątego korpusu iest teraz w Extremadurze, a iego naczelnicy Jnrł Drouet hrabia Erlon ściągnął do siebie wojsko z Andaluzyi.— Nad niższą Gwadyjaną nic nie zaszło. W górach oddzielających Andaluzyję od Extremadury nie pokazują się żadne oddziały nieprzyjacielskie. Główna kwatera Jrała Drouet była w Meridzie.— Z Badajoz niczego nowego nie dowiadujemy się.— Rozeszła się była pogłoska, iakoby Wellington zamyslał wpaść do Salamanki, ale nic tego dotąd nie potwierdziło.

A U S T R Y I A

z Wiednia dnia 25 grudnia

Mówią o wielkich zmianach które mają nastąpić w radzie wojennej. Jrał hrabia Bellegarde prezydent onej, ma być mianowany gubernatorem cywilnym i wojennym w Gallicyi. Przydają że arcy-książę Karol sam obierze naywyższą władzę wojskową. Istotne interesa wojskowe przyłączone zostaną do izby skarbowej, iednak radcy referendarze przy tej części będą ustanowieni. Zmarły hrabia Fryderyk Stadion miał być mianowany prezydentem izby skarbowej.

Odtąd iak cenzura zakazała dziennikom austriackim wypisywać wszystkie spory z gazet węgierskich, mniej wiemy o roztrząsaniach zaszłych na seymie węgierskim. Duch stronnictwa zawsze iest szkodliwym dobru powszechnemu. Radcy stanu przełożyli Cesarzowi żądanie względem potwierdzenia podanych przez stany węgierskie propozycji, oczekujemy przeto wkrótce rozstrzygnięcia interesów węgierskich.

Gdy, podług wszelkiego podobieństwa, podnoszenie i zniżanie ceny papierowych pieniędzy dotąd u nas będzie panowało, póki zostaną w monarchii austriackiej bankocetle, a stąd zawsze zamieszanie w reiestrach powstawać będzie, przeto po wielu kantorach rachunki będą odbywały się w monecie kursowej auszpurskiej. Cudzoziemcy wielkie mający korzyści osiadając w Wiedniu dla pieniędzy papierowych, codzień gromadnie tu przybywają. Wykalkulowano że zamieniając pieniądze metalowe na papiery, mniej expensują i lepiej żyć mogą iak gdzie indziej. Lecz że codzień trudniej dostać pomieszkania, a mieszkańcy wszystko przeplacać muszą, policya chwyciła się ostrych szrodków do zmniejszenia ich liczby, wielu nawet dostało rozkazy do wyjazdu.

z Norymbergi d. 26 grudnia.

Stosownie do wiadomości wiedeńskich po d. 21 t. m. wszyscy urlopowani z regimentów pieszych tak w mieście iako w prowincjach przywołani zostali, aby z nich nayzdadniejszych wybrać do konnicy. Podług przyjętego zwyczaju ma być wielka gala na nowy rok u dworu wiedeńskiego, a przytem wielkie promocyje w wojsku ogłoszone. Między innemi, wielu officerów wyższej rangi, zostających dotąd w nie-

czynności prywatnie, zostało powołanych do służby, a inni nad liczbę będący przyięci zostali do służby rzeczywistej, mianowicie wielu będzie wybranych do kawalerji. (*Zuschauer.*)

W Ł O C H Y

z Rzymu 15 grudnia

Pałac niegdyś papieżki na górze Cavallo w Rzymie, zamieszkały teraz od P. Daru Intendenta wszystkich dóbr Imperatora, nosi kolosalnego orła zamiast dawnego krzyża. Kilkaset ludzi pracuje nad jego przyozdobieniem i porobieniem potrzebnych stołów, krzeseł, kommod, i łóżek. Jeden z kościołów przemienionym został na warsztat do tych robot. Dawniejsza papieska biblioteka pałacowa przeniesioną została do Watykanu i połączoną z wielkimi tam składami książek i manuskryptów. Według mniejszych wieści miało już nawet nadejść srebro do pałacu Imperatorskiego; które jedni mają za srebro pierwszego Senatora Corsini, inni zaś za srebro dawniejszego króla hiszpańskiego, skąd wnoszą że pierwszy zostanie Vice rządcą a drugi prywatnie mieszkać będzie w Rzymie. (*Zuschauer.*)

z Messyny w Sycylii 5 grudnia

Zaczęła się na koniec scena tak długo zapowiadana i od wielu przewidywana. Dowódcy ang. schwytali wielu znakomitych osób i do więzienia zaprowadzili; poczem następną wydali odezwę na usprawiedliwienie swoje. „Sycyliacy! Dowódca wojska angielskiego w Sycylii ujrzał się zagnanym do więzienia pewnej liczby osób. Znosiły się one z nieprzyjacielem, mając za cel wydać Sycylię i wojsko angielskie, wiernego im sprzymierzeńca, tym, którzy jedynie zguby obojga pragną; ale ich intrygi od dawna uważane odkryły się teraz. Sycyliacy! nie wszyscy należący do tego spisku są poymani, ale wszyscy są nam wiadomi; za dostateczną zaś rzecz poczytaliśmy teraz, poymać naczynniejszych uczestników spisku. Trzy dni czasu wyznacza się osobom jeszcze niewięzionym do naprawienia błędów przez szczere przyznanie się do niego. Są przeciw nim równie widoczne dowody, iak były te, które skłoniły do poymania główniejszych ich współników, a wiadomo dobrze, iż Jenerałowie angielscy nie każą nigdy imać nikogo bez dowodów, co długa ich cierpliwość zaswiadcza. Niechże więc wpłatani w ten spisek stawiają się, i wyznaniem uczestnictwa w nim swojego ułatwią władzy ukaranie występnych, zdradzających ojczyznę swoją. Zaręczają się uroczyście przebaczenie i opieka tym, którzy w oznaczonym czasie żal okażą. Dano na rozkaz P. William Tayton, Sekretarza wojskowego, w głównej kwaterze w Messynie d. 3 grudnia 1811. — Odezwa ta (mówi *Monitor Paryżki*) w której nawet niewspomniano o rządzie Sycylijskim, okazuje, iż Anglicy mają za nieprzyjaciół w tym kraju i tych, których tyranja angielska oburza, i tych którzy znając dobrze rzetelne interesa swoje, pragną aby ta piękna prowincja weszła do politycznego systemu stałego ładu.

Z W I A Z E K R E N S K I

Z Warszawy 14 stycznia

W rządzie dochodów skarbowych pomieszczone są opłaty od wpisów czyli aktoratów. Uchwałą sejmową postanowiono ażeby strony wpis czyniące opłacały po groszy 15 od pozwu zajmującego walor zł. 50; po zł. 1 od sprawy wynoszącej od 50 do 100 zł. a potem koleją podwyższając 1 złotym na każde 100 złotych summy spornej; po zł. 15 od 1,000 do 2500 waloru; po zł. 20 od 5000; po zł. 40 od 5 t. do 10000; po zł. 80 od 10 t. do 20,000; po zł. 120 od 20 do 40000; i tą koleją opłata wpisu doprowadzona aż do 1,600

złotych za sprawę dochodzącą 1,000,000, waloru. W sprawach granicznych od włoki opłaca się do skarbu po zł. 6 i tak daley szacując każdą włokę po zł. 2,000, od czego powyższą ceną liczy się dochód skarbowy. W sprawach o possessyę połowiczny dochód do skarbu zapewniony. W sprawach rozwodowych sąd przemasza opłatę. W sprawach oddanych polubownemu sądowi opłata wpisu jest w połowie mniejszą iak w sądach publicznych. Podobne dochody liczą się od spraw administracyi i przestępstw.

Podobnie uchwałą sejmową przeznaczone są opłaty od przywilejów nadań i tym podobnych aktów, iako to: po zł. 1000 od dyplomu na order orła białego, po zł. 500 od dyplomu na order S. Stanisława, po zł. 2000 od pozwolenia noszenia obcych orderów; toż od krzyża honorowego katedralnego zł. 100, od kanonii honorowej zł. 50; od dyplomu na Xiążęcia zł. 16,000, od dyplomu na hrabiego zł. 12,000, od dyplomu na barona zł. 6,000, od dyplomu na szlachectwo zł. 3000, od przywileju obywatelstwa zł. 100; od pozwolenia używania krajowcom godności zagranicznych po zł. 300, od tytułu Xiążęcia po zł. 2000, od tytułu hrabiego po zł. 1000 od tytułów zagranicznych po zł. 500.

Wszyscy pobierający ze skarbu pensye officerowie i urzędnicy płacić mają za nominacyą podatek od stępla w miarę wielkości pensyi: na przykład po zł. 6 od pensyi 600. zł. wynoszącej, a po zł. 50 od 1000, dodając po zł. 12 od każdego 100. za pensye przewyższające 1,000 zł.; po zł. 36 od patentu na budowniczego, po zł. 14 od patentu na geometrę, po zł. 100 od konsensu na praktykowanie medycyny, po zł. 20 od chirurga; po zł. 100 od patentu na notaryusza xięstwa; po zł. 50 od notaryusza departamentowego, po zł. 25 od notaryusza powiatowego; po zł. 500 od patentu na macenasa, po zł. 400. od patentu na adwokata po zł. 150 od patrona; po zł. 60 od obrońców, po zł. 25 od komorników; podobneyże wielkości przepisane są opłaty od konsensów na założenie aptek, białarów, drukarni, szynków, hut, iarmarków, sklepów, browarów, młynów, kantorów wexlowych, od konsensów na pozwolenie różnych zabaw, cieniów, optyk, teatru, marionetek, tudzież za potwierdzenia rabina, szkolników i starszych żydowskich, miarkując opłatę do rzędów, na które miasta xięstwa warszawskiego są podzielone. — Karty do gry są dochodem skarbu; azatym niewolno sprowadzać ich z zagranicy pod obawą opłaty po zł. 6 od każdej talii. Stęplują się też wszystkie kalendarze i rubrycele, z czego liczy się do skarbu po groszy 10 od sztuki. Uwalniają się od używania papieru stęplowego publiczni i prywatni urzędnicy piszący w interesie skarbowym, tudzież zapisujący testamentami pobożne legata na szpitale i ubogich oraz wszelkie kwity kasom publicznym wydawane; przy tem postanowione są kary na sprzeciwiających się temu prawu, i na nieużywających stęplowego papieru lub fałszujących stępel publiczny.

Podatek ofiary z dobr ziemiańskich po 24 od 100, tudzież podatek pod tytułem powiększenie ofiary na wojsko wybierane będą podług dawnych ustaw do d. 1 czerwca 1812 roku, od tego zaś czasu na przyszłość ustanie i wybieranym niebędzie.

Uchwałą sejmowa pod tytułem zachowanie podatków dawnych utrzymała w całej rozciągłości podatki, ofiary z dobr duchownych, łanowego, subsidii charitativi, kanonu z młynów, procentów administracyjnych oraz kwarty i półkwarty z dobr narodowych, dochodu z cel od rzezi po wsiach, i poboru od rzezi mięsa koszernego w miarę konsumpcyi.

Z Norymbergi dnia 51 grudnia.

Donoszą z Frankfurtu, że JW. Baron von Bacher,

poseł francuzki przy związku reńskim, odwołanym został do Paryża i w tych dniach opuści Frankfurt. Z żalem wielkim patrzyło miasto na oddalenie się tak biegłego polityka. Nie mówią dotąd aby iego miejsce przez kogo innego zastąpionem być miało. Podług wiadomości z Moguncyi wyiechali do Paryża Inżynierowie z planem mostu stojącego, który ma być wymurowany na Renie w tem mieście. Mniemają że postawienie iego w roku przyszłym nastąpi.

Z Wirtzburga d. 27 grudnia.

Zostająca w tutejszej fortecy od dawnego czasu 22ga kompania 7 regimentu artylerii francuzkiej, wycofana dnia dzisiejszego; udając się na miejsce swego przeznaczenia.

P R U S Y

z Norymbergi d. 28 grudnia

Wiadomości nadeszły z Berlina d. 17 t. m. donoszą o nowej organizacji administracji państwa teraz ustanowionej pod nazwiskiem Bióra centralnego. Składa się ono z departamentu sprawiedliwości, pod dozorem P. Bülow, znanego z uczoney kłótni z Rechterbergiem, z departamentu ekonomicznego pod S. Scharnweberem znanym z przywiązania do Fisiokracji, z departamentu skarbowego pod zawiadywaniem P. Bergerlin i z Policji zarządzanej od sławnego naczelnika policji Berlińskiej P. Gruner. To bióro centralne bardzo było potrzebne dla uwiadomienia naczelnika państwa o ogóle rządu. Jakie będą obowiązki ministra sprawiedliwości, i czyli ten później nie będzie zbyt cennym dotąd jeszcze nie wiadomo. Odosobnieni i żadney władzy Kanclerza państwa niepodlegają ci tylko, to jest radca gabinetowy królewski, ekspedujący Jrl Adiutant, Minister wojenny i naczelnik siły zbrojney wojskowej. Jeżeli radca gabinetowy, iako bezpośredni woli królewskiej wykonawca i Jrl Adiutant, iako naczelnik wojskowy, są odosobnieni, iednakże później bióro centralne zająć powinno to wszystko, co się tyczy uzbrojenia wojskowego.

R O S S Y I A

S S. Petersburga 24 grudnia

W promocyi rang wyższe stopnie otrzymali: s korpusu 2go kadetów sławie Kisieliwski do półku ekaterynosławskiego ze stopniem chorążego; Gałkowski chorążym w półku Kurskim; w półku leyb-huzarskim Graf Worcell porucznikiem; w leybgwardii Preobrażeńskiey Biełogrodzki zostający przy ministrze wojennym półkownikiem; w półku kawalergardow adiutant półkowy Chrapowicki rotmistrzem; w leybgwardii Izmayłowskiej półkownik Chrapowicki komendantem tegoż półku; w Azowskim p. Jzdebski sztabs kapitanem; w Nizowskim p. p. Połtoracki sztabskapitanem; w Brańskim Reszko porucznikiem; w półku leyb-grenadierow Romanowski sztabskapitanem, Sztulski podporucznikiem; w półku ułańskim tatarow Rotmistrz Krzyczyński 8my za dobre utrzymywanie koni regimentowych majorem, Wiesnowski, Korycki Talkowski Szełedowski chorążemi; w pierwszej brygadzie artylleryi Marcinkiewicz chorążym, w czwartym półku strzeleckim Łappa 1 kapitanem, w 18 strzeleckim Zagórski 2 kapitanem, w 25 strzeleckim Dubczyński kapitanem; w Ekaterinosławskim grenadierskim półku Galiczyński, majorem, w leyb-gwardii ułanow Sabe-ryński rotmistrzem, Sperczyński sztabs-rotmistrzem; w Archangelohorodzkim p. p. Sławiński 1 i Chlewiński maiorami z przeniesieniem do pułkow Szlisselburskiego i Ukraińskiego; w Krymskim p. p. Sikorski kapitanem; w Wiborskim Gawerdowski kapitanem; w Wiatskim p. p. Osipowicz 2gi kapitanem; w Staroskolskim p. p. Gaiewski i Wierciński kapitanami; w 7 półku strzeleckim Lewicki i Dobrowolki kapitanami w 27 p. Juskiewicz, Stachowski kapitanami w 29 p. strzel.

Snieszko kapitanem; w Wołyńskim p. p. Andrzejkowicz kapitanem; w 34 strzel. Rutkowski 1 kapitanem. Sztabs-rotmistrzami zostali w regimentach huzarskich w Jziumskim Sawicki, w Elizawetgrackim Kramarewski; w leyb-gwardii Izmayłowskiej Szymański porucznikiem, w Białoruskim p. p. Szachnowski 3ci sztabskapitanem; w 30 p. strzel. Kuźmiński sztabskapitanem. Podpółkownikami zostali w regimentach pieszych majorowie: w Orelskim Klonowski, w 34 strzel. Repeszko. W regimentach dragońskich w Ryskim Strzenkowski, Miłosz, Rostkowski i Józefowicz chorążemi, w Neżyńskim Skorupski i Korotka chorążemi; w Grodzieńskim huzar. p. Witkowski, Wolulewicz, Szyniawski chorążemi; w Polskim ułańskim p. Krzyżanowski, Butkiewicz, Lewicki podchorążemi; w Pskowskim dragońskim p. Wierzbicki, Korbutowski i X. Kozłowski 2 chorążemi, w Moskiewskim dr. p. Jankowski, Sinkiewicz, Szpilewski chorążemi; w Kargopolskim dr. p. Nowicki i Bartnowski chorążemi; w Jziumskim huzar. p. Sokołowski, Butler, Czapski, chorążemi, w Mariupolskim huzar. p. Podiapolski, Daneyko, Pisarzewski chorążemi, w Charkowskim dr. p. Smiernicki, Hlebicki, Józefowicz 1. 2 chorążemi; w Astrachańskim kirysierskim p. Sołtański, Tarassewicz chorążemi; w Pawłogradzkim huzar. p. Rostkowski, Sańkowski, Wolski i Deledowicz chorążemi, w Alexandryjskim huzar. p. Nagórski, Lewkowicz, Lubowicki, Pieńkowski, Słuszyński, Chilczewski i Doliński chorążemi.

J. J. Mość oświadcza najwyższe ukontentowanie półkom dońskim kozaków Sysoiew 3ci, Jłowayski 11, Jłowayski 12, Barabanszczykow 2, i Własaw 2 za znakomite dowody waleczności okazane w bitwach d. 3, 10, 22 i 23, września tego roku przeciwko wojsku W. Wezyra, a zaś 7mu strzelcow półkowi, który d. 23 znakomicie popisał się wpadając na nieprzyjacielską redutę i iey szturmem dobywając, darując srebrne bębny. Półkownik korpusu Dońskich kozaków Sysoiew 3ci najmiłościwiej ozdobiony orderem S. Jerzego 3ciej klasy. J. J. Mość oświadcza swoje ukontentowanie, na przedstawienie głównokomenderującego w Finlandyi Jrl Lent. Steinhel dowodzącego oddziału flotyli krążącej w Bijork-Zund i Pitkopas kapitanowi flotyli Kazańcowi za iego czynność i akuratność w prędkim przeprowadzeniu koronnych transportów do Finlandyi. Podobnie J. J. Mość oświadcza swoją wdzięczność Jrl Lintowi Grafowi Witgenstein za oszczędzenie ludzi wojskowych w Rydze do robot użytych, iako też wszystkim naczelnikom batalionow i półkow, którzy pracującemu żołnierzowi dostarczali dobrą żywność.

Ostrzeżenie dla utrzymujących pensye

Podług najwyższej approbowanego w dniu 25 maja roku przeszłego 1811 postanowienia, każdy utrzymujący pensją prywatną obowiązany jest od 1 maja tegoż roku opłacać do ministerium oświecenia po 5 procentow od opłaty biorącej się za utrzymanie każdego ucznia na pensyi. Opłata takowych procentow rozłożona tercyalami. Ponieważ niektórzy utrzymujący pensye, do tych czas nieopłacili jeszcze należących do nich za tercyał majowy roku przeszłego 1811 procentow; zatem ministerium oświecenia ostrzega ich, aby niemieszkając opłacili takowe procenta za tercyaly przeszłe majowy i wrześniowy; a na dal wnosili one po skończeniu każdego tercyалу, niezaciągając daley iak do 15 dnia następnego miesiąca. Jeśli zaś na czas dalszy ktokolwiek z utrzymujących pensye, zatrzymywać będzie opłatę procentow od nich należących, wtenczas ministerium oświecenia przymuszone zostanie przedsięwziąć środki najsurowsze, które konieczne ściągną nieprzyjemność dla tych, którzy niewypelniają obowiązku swego iako utrzymujący pensye.

W W I L N I E D N I A 13 S T Y C Z N I A 1812 R O K U

Prenumerata kuryera litewskiego

5 *Prenumerata na kuryera litt. ciągle przyymuie się w Redakcyi u XX. Pitarow wileńskich na dole. Abonenci życzący mieć ukazy wiadomości rządowe i regularną bez zawodu gazetę raczą złożyć 14 rubli srebrnych na rok spoczta a 9 rubli bez poczty: można też abonować i półrocznie. Kuryer litt. w kraju wychodzący pod opieką rządu niemoże ulegać żadnym przypadkom.*

Ostrzeżenie

1 Michał Romer stanu konsyliarz Prezydent sądu głł. depar. doczesnego kawaler orderu S. Anny 2giej klasy, następne ostrzeżenie podaje do Publiczney wiadomości. Ustanowiony ukazem roku 1806 februar. 25 sąd głł. doczesny na dokonczenie spraw przez dawne trybunały nierozsądzonych, i zaległych, miał tymże ukazem stosownie do konst. 1726 i 1764 roku zabezpieczony dochód sądowy pod tytułem kopy. W przeciągu sześćoletnim trwałości tego sądu, iak wykonywanie i administracyia ścisley sprawiedliwości, iedynem było przedmiotem osob sąd ten składających, tak aby umiarkowany, i stosowny do przepisu pobor kop, bez ucisku, i ciężaru dla stron wykonywał się, w równeyże mieli uwadze. Świadkiem tego są sięgający utrzymywane na zapisanie tego przychodu sporządzone, podpisami osob sądowych stwierdzone, z wyrażeniem imion aktorow, lub ich Plenipotentow, i ilości wypadających kop, w których, że regularność należyta iest zachowana, każdy ciekawy, lub potrzebujący tej wiadomości, za niebronny weyrzeniem w one w kancelaryi sądu głł. depar. doczesnego przekonany o prawdzie i zaspokoionym zostanie. Dochód tenskromny, i szczupły, ledwo na wzmiankę zasługujący, niepowinienby ścierać niczyiego narzekania, zwłaszcza, że iest zgodny z wolą praw Nam najlaskawiey przez Monarchę darowanych. Podobało się wszakże niektórym nieważnym ludziom, rzucić okrzyk na zbyteczny i uciążliwy pobor wzmienionych kop tak dalece, że niektórzy aktorowie mający mieć ieszcze swe sprawy w sądzie, przedwcześnie już na wielką opłatę kop użalać się przedemną zaczęli. Nietrudno mi zgadnąć z kąd źródło tego fałszywego pomówiska wypływa, ale wszystko przebaczeniem i delikatnością pokrywam. Niech każdy tylko kto się do winy poczuwa czytając to pismo zawstydzi, i pamięta, że się niegodzi krzywdzić niesłusznem pomówieniem tych ludzi, którzy na pierwszym celu mając gorliwość Obywatelską, opuściwszy domy własne, ze stratą majątku i zdrowia nieprzerwanym trudom towarzyszyć muszą. Bolesno by to było, gdyby miasto spodziewaney wdzięczności, iako iedney nagrody współ-ziomków, na którą Sąd zasłużyć starał się, głos dotkliwy o uszy iego, miał się obiać, aczkolwiek spokojność sumnienia żadnego wyrzutu nieczyni, aby iednak w oczach świata usprawiedliwić się, i znieść wszelki niesłuszny zarzut, winieniem iako Prezydent tego Sądu ninieysze pismo w gazetach umieścić, i prosić tak osób, które w Sądzie Głnym Departamentu doczesnego miały sprawy, iako też i tych, które później odbęda, aby chciały weyrzeć w sięgę na zapisywanie dochodow kopowych przeznaczoną, a po przeyrzeniu rachunków sobie podanych, i sprawdzeniu onych z ilością kop przez Sąd uznanych, niewłaściwie opinię osob niewinnych, raczyły zwró-

cić swe okrzyki na tych, którzy im tę opłatę podwyższyli.

Michał Romer.

1 JW. Teodor Ropp Starosta Zedeykański Kawaler orderow polskich w dodatkach gazety kuryera litewskiego pod nrem 101 i 102 przeszłego 1811 roku, wyczytując zamiar JW. Grafini Grabowskiej przywłaszczenia tytułu dziedziczki majątku Borkłoyń w powiecie upitskim położonego a w ciągley i nieprzerwaney possessyi od lat goro sta imienia Roppow znajduiącego się, dla przeświadczenia powszechności iak mylną JW. Grafini Grabowska w swoim ostrzeżeniu pomieszcila descendencyą przechodzenia tego majątku z possessyi iedney do drugiey, następnie przezmnie niżcy piszącego się plenipotentu rzecz objaśnia; niezaprzecza temu JW. Ropp iż nietylko majątek Borkłoyń iecz ieszcze Kryniczyn i Egaudzie iako iedney natury dobra w tymże powiecie upitskim położone, od niegdy panujących królów polskich wiecznością były nadane imieniowi Xiążąt Kurpskich a koleią dostały się one Podbereskim, od onych Szrederssom od tych zaś Bolszwingom, a nakoniec od Bolszwingow same iedne Borkłoyńie oycowi JW. Teodora Roppa Adamowi Roppowi. O ten majątek Borkłoyńie ieszcze za rządow przeszłych Rzeczypospolitey Polskiej między Podbereskiemi, Szredersami, Karpiami i dalszemi był przewodzony prawny process z poniesieniem niemałych wydatkow, lecz ostateczne Sanctum stanow seymuących byłey Rzeczypospolitey polskiej ubezpieczyło JW. Teodora Roppa iedynym aktorem Majątku Borkłoyń, pośledniey w lat kilkadziesiąt kiedy zakroczyła śmierć s. p. Ignacego Karpi chor. upitt i kiedy izba skarbowa gubernii litewsko-wileńskiej majątek Kryniczyn zaięła pod wiedzą swoią iako lenny i tenże sam rygor prawa w probacyi lenności przedsiabrała rozciągnąć i do majątku Borkłoyń; w ówczas JW. Teodor Ropp w obronie swoiey okazawszy gruntowne i iasne dowody, iak przez rezolucyą izby skarbowey tak równie potwierdzenie rządzącego senatu uznany został istotnym władcą tychże Borkłoyń i do dziś dnia dzierży one prawnie a ztąd ostrzeżenie JW. Grafini Grabowskiej dla czczego tytułu dziedzictwa bez dowodnie usposobione iak iest mylnie i gołosłowne, tak też niemoże i niepowinno u powszechności zasługiwać na uwagę— 1812 Roku Januaryi 5 dnia.

Adam Andrzej z Mącza Monkiewicz straż. infl. pleni.

Obwieszczenia

3 Na skutek rezolucyi sądu głł. mińskiego departamentu drugiego 1811 maiā 27 dnia w stosunek Remissy i w spełnienie ukazu rządzącego senatu tegoż roku marca 20 nadesłanego zapadłey, do dobr Kosarzyć JW. Jenerał maiora i kawalera Wiszczyńskiego na taxę i exdywizyą oddanych, w gubernii mińskiej w bobruyskim pcie położenie swe mających sąd exdywizorski w terminie naznaczonym ziechawszy, gdy zbyt daleki na oczewistą rozprawę zakresił termin, sąd głł miński 2go departamentu na żądanie stron takowy termin exdywizorskiego sądu zbyt przeciągły rezolucyą swoią terażnieyszego 1812 roku ianuar. 5 dnia nastala zmieniwszy, dzień 25 february roku terażnieyszego tak dla odbicia aktow iakoteż dla oczewistej rozprawy w majątności Porzeczu attynency dobr kosarzyckich JW. Jenerala Wiszczyńskiego przeznaczył; do którego to sądu aby wszyscy wierzyciele i pretensorowie JW.

Wiszczyńskiego dla zastrzeżonej początkowemi wyrokami amissyi w sprawie, ze wszelkim usposobieniem się przystępowali, sąd główny miński drugiego departamentu awizuie.

3 W skutek Dekretu remissyjnego Sądu Gł. 2go Departamentu gubernii Mińskiej Sąd Taxatorsko-Exdywizorski na rozdział dóbr JW. Michała Przędzieckiego Starościca Sądowego Mińskiego dla usatysfakcjonowania jegoż wierzycieli wyznaczony, po odbyciu pierwszego swojego w terminie, powyżej wspomnianym remissyjnym dekretem zakreślonym, infundó dóbr Zasławia gubernii Mińskiej leżących ziazdu; w terminie dekretem swoim pierwo-ziazdowym oznaczonym, to jest w dniu 15 xbra idącego 1811 Ru do pomienionego fundum w celu ostatecznego wszystkich pretensyi rozpoznania powtórnie zieczawszy, z powodu tak niezłożenia przez komorników do Sądu mapp dopióro rzeczonych dóbr pomiary, iako też nienupełnienia przez niektóre strony dekretem naczynionych komportacyi, a oraz dla niegotowości stron przystąpić dopióro do czynności rozpoczętego dzieła niemogąc, sądy swoje do dnia 15 februar: 1812 Ru odłożył: żeby więc wszyscy kredytorowie i pretensorowie do JW. Michała hrab. Przędzieckiego stosujący swoje pretensye; na powyżej oznaczony termin pod utratą swoich pretensyi nieodmiennie stawali obowiązując, przez takową powtórnią awizacyją zawiadamia, i że na przeznaczony termin nieochybnie Sąd dla ukończenia pomienionego dzieła zjedzie ostrzega. Datt roku 1811 xbra 23 dnia — w Zasławiu. Józef Stecewicz Pisarz Z. Pttu Borysow. Prezyd. Exdy. Teofil Kotowicz Pisarz Z. Jhumen. Exdywizor. Józef Kudzinowicz Z. Piński Pisarz Exdywizor. Wiktor Missiewicz Regent Sądow Exdywizor.

1 Na skutek oświadczenia przez JP. Onufrego Olszewskiego b. Assessora sądu ziem. nowogr. przed aktami ziem. nowogr. uczynionego, i dekretu oczewistego datt 1811 8bra 24 dnia ziem. pttu nowogr. taxę i exdywizyą wieczystą na folwark dziedziczny pomienionego JP. Olszewskiego Starzynki Delciow zwany w pie nowogr. leżący przeznaczającego, sąd exdywizorski na dniu 15 Xbra tegoż roku do pomienionego folwarku przybyły komportacyą dokumentow wymiar tego folwarku i dalsze w pierwszoziazdowym terminie dekretem przepisane, i zwyczajne dokonawszy reguły, sądy swoje ku ostatecznej między stronami rozprawie na dzień 15 maja roku 1812 odłożył — Ażeby zatym wszyscy wierzyciele JP. Onufrego Olszewskiego na tenże wyżey rzeczony termin maja 15 dnia 1812 roku do pomienionego folwarku ku poparciu swoich pretensyi stawali i Inskrypcye sobie służące względnie do ukazow i w stosunku onych do dekretu exdywizorskiego w przeciągu trzech tygodni do akt podawali, sąd exdywizorski stosownie do żądania stron wszystkich ku temu interesowanych obwieszcza.

Benedykt Haciski Prezydent ziem. pttu nowogr. exd. Pozew Edyktałny

2 Sąd główny departamentu 2go obwodu Białostockiego w porządku wołania rejestrow remissyjnych za przypadnieniem sprawy kredytorow zeszłego Ignacego Graffa Potockiego z szlachcicem Rembielińskim dóbr Sidry dziedzicem utrzymującym u siebie sumę za sprzedaż tychże dobr należną z prośbą o przeznaczenie exdywizyi masy po zeszłym Grafie Ignacym Potockim pozostałej, dekretem swoim oczewistym

na dniu 18 oktobra 1811 roku nastalymi ogłoszonym exdywizyą masy Graffa Ignacego Potockiego tak w depozycie byley Białostockiey regencyi złożoney, iakoteż na dobrach Sidrze zahipotekowaney z odbieranych procentow urosley niemniej ze wszelkich zrzódeł wykazać się mogącey, tak między stawiającemi iakoteż i niestawiającemi kredytorami tegoż Graffa Potockiego zadecydował i na wyexpedowanie teyże exdywizyi urzędnikow przeznaczył, który to sąd exdywizorski z osob 5 komplet składać mający wspólnym wszystkich kredytorow kosztem sprowadzony i utrzymywać się powinien, iżby do miasta Białegostoku w dniu 16 maja 1812 roku przybywszy, iurydykcyą swoją ufundował, dzieło sobie poruczone podług przepisanych tymże dekretem provideł rozpoczynając z powyżej wyrażonych sum ogólną masę uformował i od tey ogólnej masy na pretensye kościoła i szpitala kalwińskiego niemniej kościoła katolickiego Sidrzańskich odrąciwszy, resztę pozostałości teyże masy tak między kredytorow Graffa Ignacego Potockiego iakoteż wierzycielow bankiera Teppera przez komisyją trilateralną bankową do dóbr Sidry odesłanych po nakazaney na realności pretensyi przez wszystkich kredytorow przysiędze podzielił, zadecydował: kredytorowie zaś do masy Ignacego Graffa Potockiego zbiegający się tak dziś stawiający, iakoteż w tym sądzie i w czasie likwidacyjnego procesu w byley Białostockiey regencyi nie stawiający aby czy to sami przez się czy też przez plenipotentow od siebie umocowanych w przeznaczonym sądzie exdywizorskim do czasu ukończenia się onego, pod upadkiem każdego pretensyi stawali przez niniejsze pismo zapowiada, i w przypadku niestanności którego kolwiek z kredytorow w tym sądzie, że oczewisty wyrok następować będzie, ostrzega — Roku 1811 mca gbra 18 dnia.

Sowietnik Andrzej Jaworowski.

Sekretarz Kniażyński.

Alexander Siezieniewski protokolista.

L i c y t a c y a

2 Rząd Imperatorskiego Uniwersytetu wileńskiego uwiadamia, iż w gubernii wileńskiej, w powiecie upitskim, w majątku dziedzicznym JW. Eustachego Karpia Johaniszkiele zwanym, będzie się przerabiał dom mурowany na szkołę parafialną, równie przy tymże domie ma być ogrodzony płotem z koł dębowych plac i ogród szkolny, i w tymże ogrodzie postawiona budowa drewniana. Koszt na takowe roboty wyrachowany przez szczegół wynosi rubli srebrnych 4021 kópiek 92. Uskutecznienie takowej fabryki oddaie się przez publiczną licytacją na miejscu w Johaniszkielach przed wyznaczonemi osobami do tego od rządu uniwersytetu, odbywać się mającą. Termina do licytacji naznaczają się następnę: pierwszy dnia 20 stycznia drugi dnia 25 stycznia, trzeci i ostatni dnia 1 lutego roku terażniejszego. Plan, opisanie, i wyrachowanie kosztow na pomienione roboty, każdego czasu można widzieć na miejscu w Johaniszkielach i w kancelaryi uniwersytetu wileńskiego. Wszyscy zatem życzący licytować takową fabrykę, wzywają się do stawienia się w Johaniszkielach w terminach wyżey wyrażonych z prawną ewikcyą ziemską walor 3,000 rubli srebrnych wynoszącą.

w Wilnie		Barometr		Termometr		Odmiany powietrza
dnia	stycznia	cale linie		stopnie		
10	z rana	27	6 6	—	17	pochmurne
	po południu	27	6 6	—	12,5	
	w wieczor	27	6 6	—	14	
11	z rana	27	6 7	—	22	pogodne
	po południu	27	7 2	—	15 $\frac{3}{4}$	
	w wieczor	27	7 4	—	18 $\frac{1}{4}$	
12	z rana	27	8 2	—	21	pogodne
	po południu	27	8 7	—	12,5	
	w wieczor	27	9 3	—	16,5	

Cena Targowa Wileńska					
Od dnia 1 stycznia do dnia 13 stycznia rub: kop					
Kommissyjna Beczka	Zyta syrowego	-	-	6	50
	Pszenicy	-	-	16	—
	Jęczmienia	-	-	8	—
	Gryki	-	-	5	—
	Owsa	-	-	6	—
	Grochu	-	-	7	—
	Faska Masła	-	-	4	—
	Funt słoniny wędzoney	-	-	—	15
	Funt mięsa wołowego	-	-	—	3
	Assygnacya 100 rubli	-	-	25	—
	Dukat	-	-	3	—
		-	-		